

Finansdepartementet

Indelningskommitténs delbetänkande ”Regional indelning – tre nya län” (SOU 2016:48)

Region Östergötland har beretts tillfälle att avge yttrande över Indelningskommitténs delbetänkande ”Regional indelning – tre nya län” (SOU 2016:48)

Region Östergötland berörs inte direkt av utredningens förslag gällande indelningsförändring 1 januari 2019. Region Östergötland vill gärna lämna ett antal principiella synpunkter på kommitténs resonemang, bedömningar och förslag eftersom en förändrad länsindelning har stor inverkan på Sveriges och Östergötlands framtid.

En förändrad regional samhällsorganisation

Indelningskommittén för i sitt delbetänkande ett resonemang om att de stora utmaningar som samhällsorganisationen står inför, kräver en rad olika insatser av såväl kommunala som statliga aktörer.

Utmaningarna utgörs dels av den demografiska utvecklingen, men också av ökande krav från invånarna och en snabb medicinsk och teknisk utveckling som sätter stor press på välfärdsproduktion i allmänhet och hälso- och sjukvård i synnerhet.

Kommittén konstaterar vidare att platsens betydelse för att bygga konkurrenskraft och attraktivitet ökar i takt med globaliseringen. Det innebär i sin tur att lokala och regionala politiska aktörer behöver arbeta mer aktivt för att skapa gynnsamma förutsättningar.

Kommitténs slutsats är att det behövs en mer ändamålsenlig regional samhällsorganisation med större län för att skapa bättre förutsättningar för att kunna möta framtida utmaningar. Kommittén föreslår vidare att Sverige delas in i sex nya län och att tre av dessa bildas från 2019.

Ja till större län

Region Östergötland delar kommitténs analys av behovet av en förändrad samhällsorganisation på regional nivå för att möta framtida utmaningar. Det handlar såväl om att skapa större län/regioner som att skapa en enhetlig regional indelning för relevanta statliga myndigheter.

Ledningsstaben
Richard Widén

2016-09-08

RS 2016-551

Region Östergötland vill understryka betydelsen av befolkningsmässigt jämnstora län för att skapa så likvärdiga förutsättningar som möjligt i hela landet.

Tydlighet behövs i processen

Region Östergötland vill betona betydelsen av tydlighet från regering och riksdag när det gäller att driva en så genomgripande förändring som en ny länsindelning och en därtill anpassad regional indelning av statliga myndigheter. Utan en sådan tydlighet är chanserna för en lyckad reform mycket små.

Mot denna bakgrund är Region Östergötland positiv till indelningskommitténs förslag till ny regional indelning.

Samtidigt i hela landet

Region Östergötland vill betona att indelningsförändringen bör göras samtidigt i hela landet. Frågan om organisering av den regionala samhällsorganisationen är för stor och viktig för att en asymmetri mellan olika delar av länen ska tillåtas. Vidare så innebär kommitténs förslag till förändringar 2019 att det finns mycket få alternativ för resterande sju län. Regeringen bör därför vara tydlig och i en kommande proposition föreslå en ny länsindelning av hela landet från samma tidpunkt samt att relevanta statliga myndigheter också ska följa denna indelning. En sådan tydlighet är viktig för att skapa likvärdiga förutsättningar i hela landet för de förändringprocesser som behöver startas.

Gärna 2019

De förändringar som behöver göras både av landsting, andra regionala aktörer och relevanta statliga myndigheter kommer att ta både tid och kraft. Region Östergötland vill därför betona att reformen bör genomföras i hela landet samtidigt och ser därför gärna att även övriga län bildas från 2019. Region Östergötland konstaterar också att det finns en bred samstämmighet i denna fråga bland länets kommuner.

Förutom dessa generella ståndpunkter vill Region Östergötland lämna följande synpunkter på några av de enskilda bedömningarna/förslagen i utredningen:

Funktionella samband till Stockholm

Region Östergötland ställer sig som redan konstaterats, positiv till den föreslagna länsindelningen. Region Östergötland konstaterar dock att det redan idag finns starka funktionella samband mellan å ena sidan Östergötland och delar av Kalmar och Jönköpings län och å andra sidan Stockholmsregionen. Dessa kopplingar är centrala för utvecklingen av Östra Götaland. Förutsättningarna för Östra Götalands utveckling skulle väsentligt förbättras om det föreslagna nya länet gränsade direkt till Stockholms län vilket skulle underlätta samverkan framförallt när det gäller infrastruktur, kollektivtrafik och arbetsmarknad.

Landstingen ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Region Östergötland delar bedömningen att samtliga landsting bör ansvara för regionens utveckling.

Det är viktigt att de nya landstingen ges ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt geografiska område och att rollerna för de statliga myndigheterna, inklusive länsstyrelsen ses över och förtydligas. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i att landstingen ansvarar för respektive regions utveckling.

Myndigheternas regionala indelning ska anpassas till de nya länen

Region Östergötland delar bedömningen att relevanta statliga myndigheter bör ha en samordnad regional indelning som stämmer med de nya länen. Detta är en av de grundläggande förutsättningarna för att kunna bedriva ett effektivt arbete med regionens utveckling. Region Östergötland ser därför detta som en avgörande komponent för att reformen ska ge önskad effekt.

Klargör roller på regional nivå

Region Östergötland delar bedömningen att länsstyrelsens uppdrag att samordna staten regionalt bör förtydligas och förstärkas. Region Östergötland delar också bedömningen att länsstyrelsens roll i det regionala tillväxtarbetet bör förtydligas med utgångspunkt i att det regionala utvecklingsansvaret finns hos landstinget.

Mats Johansson
Regionstyrelsens ordförande

Mats Uddin
Regiondirektör

Eget yrkande/Reservation

Ärende 2:23 Remissvar – Delbetänkandet ”Regional indelning – tre nya län” - SOU
2016:48

Sverigedemokraterna i Region Östergötland har sedan start ifrågasatt de verkliga konsekvenserna av den maktförskjutning en ny regional indelning skulle innebära. Vi ser heller inga konkreta behov av en ny regional indelning, oavsett hur konstellationen är tänkt att se ut.

Sverige är idag indelat i sex sjukvårdsregioner där Östergötland tillhör *samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen (SVN)* i vilken Kalmar och Jönköping också finns representerade. Vår uppfattning är således att länsövergripande samarbeten och andra nätverk som är aktuella idag är en viktig aspekt som kan utvecklas vidare. Att däremot riva upp djupt rotade strukturer där indelningen är väl förankrad och har ett historiskt värde anser vi kan ha en negativ effekt både strukturellt, organisatoriskt och inte minst ur demokratisk synpunkt.

I Region Östergötland har vi idag beredningar som arbetar med brukardialog. Deras uppgift är att föra dialog med våra medborgare för att få bättre insyn i de aktuella behov som finns och ta del av befolkningens erfarenheter av hälso- och sjukvården. En nära kontakt med våra invånare genererar i sin tur folkligt förankrade beslut och en hälso- och sjukvård som effektivt kan möta befintliga behov.

Behovsstyrning kan ses som ett av många exempel där invånarnas närhet till styrande politiker är avgörande. Vid en omorganisering kommer en sådan viktig aspekt att försämrats och beslutsfattandet kommer ytterligare att distanseras från väljarna.

I yttrandet (RS 2016-55) under rubriken ”*Gärna 2019*” kan man läsa följande:

”De förändringar som behöver göras både av landsting, andra regionala aktörer och relevanta statliga myndigheter kommer att ta både tid och kraft. Region Östergötland vill därför betona att reformen bör genomföras i hela landet samtidigt och ser därför gärna att även övriga län bildas från 2019.”

Sverigedemokraterna i Region Östergötland ifrågasätter det faktum att man först hänvisar till den tid och kraft som den omfattande omorganiseringen kommer att innebära, samtidigt som man efterfrågar att reformen bör ske samtidigt i hela landet så tidigt som år 2019. Vi ser

problematiskt på att man inte väljer ett realistiskt förhållningssätt gentemot den faktiska utmaning som en ny regionindelning kommer att innebära. Istället vill man genom snäv tidspress forcera detta utan att över huvud taget för dialog med länets invånare, det menar vi är ett ansvarslost och anmärkningsvärt agerande.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

A t t Region Östergötland, i ny skrivning, avstyrker förslag om en förändrad regional indelning.